

نگاه

آمادگی ژاپنی‌ها
برای توسعه میدان آزادگان

سعیده شفیعی
پژوهشگر اقتصادی

● بازار نفت در هفته گذشته روندی صعودی را طی کرد، اما در پایان هفته این افزایش کنترل شد. قیمت نفت در نخستین هفته کاری در سال ۲۰۱۷ رکوردشکنی کرد و در اولین روز کاری بازارهای جهانی به بیشترین رقم در ۱۸ ماه اخیر رسید. شاخص نفت «برنت دریای شمال» در روز سه‌شنبه، سوم ژانویه به ۵۸ دلار و ۱۶ سنت و شاخص «وست‌تگزاس اینترمدیت» آمریکا به ۵۵ دلار رسید که این ارقام از جولای ۲۰۱۵ بی‌سابقه است. اگرچه در پایان هفته قیمت‌ها با کاهش یک‌دلاری مواجه شدند، اما به نظر می‌رسد با اعلام کاهش تولید برخی تولیدکنندگان در چند روز گذشته، روزهای خوش بازار نفت در انتظار آنها باشد.

سه شاخص اصلی قیمت نفت

قیمت نفت «برنت دریای شمال» (Brent) در اواسط روز جمعه، ششم ژانویه، ۵۷ دلار و ۱۰ سنت معامله شد که نسبت به پایان هفته قبل، هفت سنت افزایش نشان می‌دهد. شاخص نفت «وست‌تگزاس اینترمدیت» (WTI) نیز در همین زمان ۵۳ دلار و ۹۲ سنت معامله شد که نسبت به پایان هفته قبل، پنج سنت افت نشان می‌دهد. همچنین بنا بر گزارش دبیرخانه اوپک، قیمت سبد نفتی این سازمان (OPEC Reference Basket Price) در روز چهارشنبه، چهارم ژانویه به ۵۲ دلار و ۷۱ سنت رسید که نسبت به قیمت این شاخص در پایان سال ۲۰۱۶، حدود ۴۶ سنت افزایش یافته است.

پیش‌بینی‌های بازاری

یکی از مسئولان بانک مرکزی اروپا اعلام کرد قیمت نفت می‌تواند در سطوح بالا تثبیت شود و این امر سیاست‌های پولی در این قاره را انقباضی‌تر خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری رویترز به نقل از شانان، «پنس ویدمان»، عضو شورای حکام بانک مرکزی اروپا، معتقد است قیمت نفت می‌تواند در سال جاری میلادی در سطوح بالا تثبیت شود که این امر موجب افزایش تورم در اتحادیه اروپا و در نتیجه سبب انقباضی‌تر شدن سیاست‌های بانک مرکزی اروپا می‌شود. همچنین مؤسسه وودمکنزی، در گزارشی اعلام کرد در صورتی که قیمت نفت در سال ۲۰۱۷ میلادی به سطح ۵۵ دلار در هر بشکه برسد، نخستین جوش در این صنعت پس از یک دوره دوساله اتفاق خواهد افتاد. این مؤسسه با ابراز خوش‌بینی به توافق تولیدکنندگان اوپک و غیروپک برای کاهش تولید، قیمت ۵۵ دلاری نفت را موجب افزایش سرمایه‌گذاری و رونق در این صنعت عنوان کرد.

کاهش تولید اوپک در ماه دسامبر

با شروع سال نو میلادی و در آستانه اجرایی شدن توافق اوپک، میزان تولید نفت اوپک در ماه دسامبر با وجود افزایش تولید عراق و لیبی، ۲۰۰ هزار بشکه کاهش یافته است. به گزارش خبرگزاری رویترز به نقل از فارس، مجموع تولید نفت اعضای این سازمان در ماه پایانی سال ۲۰۱۶ میلادی به ۳۴ میلیون و ۱۸۰ هزار بشکه رسید که در مقایسه با ماه نوامبر، افت ۲۰۰ هزار بشکه‌ای نشان می‌دهد. دلیل اصلی این کاهش تولید، حمله به صنایع نفتی نیجر به و کاهش صادرات نفت عربستان است. با توجه به اجرائی شدن توافق کاهش تولید نفت، تولید این سازمان در ماه ژانویه باید یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه کاهش یابد. این در حالی است که نشست کمیته اوپک برای نظارت بر اجرای توافق در نیمه نخست ژانویه برگزار خواهد شد.

حضور ژاپنی‌ها در آزادگان جنوبی پس از ۷ سال

یکی از مسئولان ارشد صنعت نفت ایران اعلام کرد شرکت اینپکس ژاپن (INPEX) پس از پایان مطالعات بررسی میدان آزادگان جنوبی، برای حضور در مزایده توسعه این میدان نیز اعلام آمادگی کرده است. به گزارش خبرگزاری کیودو به نقل از شانان، این شرکت ژاپنی برای مشارکت در توسعه میدان آزادگان جنوبی، با ژان ژوئن سال ۲۰۱۶ میلادی گفت‌وگوهایی فشرده با شرکت ملی نفت ایران داشته است. بنا بر این گزارش، بخشی از سهام این شرکت متعلق به دولت ژاپن است و پیش از این نیز در پروژه توسعه میدان آزادگان جنوبی مشارکت داشت، اما به دلیل تشدید تحریم‌ها در سال ۲۰۱۰ میلادی همکاری خود را با ایران متوقف کرد.

قیمت گاز طبیعی

به گزارش اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، قیمت شاخص اسپات هنری هاب (Henry Hub) به‌عنوان شاخصی برای قیمت فروش لحظه‌ای گاز طبیعی در آمریکا در هفته منتهی به ششم ژانویه ۲۰۱۷، سه دلار و ۹۱ سنت به ازای هر میلیون بی‌تی.یو یا واحد گرمایی انگلیسی (MMBtu) مبادله شد که نسبت به هفته گذشته، ۲۹ سنت کاهش نشان می‌دهد. **قطع صادرات گاز ترکمنستان به ایران** طبق اعلام شرکت ملی گاز ایران، ترکمنستان در اقدامی ناگهانی، صادرات گاز به ایران را از آغاز سال نو میلادی به دلیل وجود بدعهدی یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلاری قطع کرد. این در حالی است که مقامات ایرانی میزان این بدهی را نصف مبلغ ذکر شده اعلام کرده‌اند. بنا بر گزارش شانان، پیش از این نیز ترکمنستان در زمستان سال ۲۰۰۸ میلادی صادرات گاز را به ایران متوقف کرده بود، اما مسئولان دولت ترکمنستان دلیل حادثه را چالش‌های فنی عنوان کرده بودند.

اقتصاد

بزرگ‌ترین فروشنده نفت جهان، اولین قرارداد پس از برجام را منعقد کرد

هدیه یک میلیارد دلاری تاجر نفتی به ایران

افزایش داده است، اما حضور مستقل خانه‌های بازرگانی که خصوصی هستند با انعطاف‌پذیری بیشتری همراه است و این خانه‌ها راحت‌تر و سریع‌تر از سایر شرکت‌ها می‌توانند وارد توافق با ایران شوند. خانه‌های بازرگانی، یکی از راه‌های دسترسی بلندمدت به حجم بالای محصولات نفتی در سال‌های اخیر بوده که با تأمین مالی اولیه و وام‌هایی که می‌دهند این امر میسر می‌شود. سیستم تأمین مالی اولیه از سوی بازرگانان عمده‌ای، نظیر ویتول، منطقه کردستان عراق را در خلال جنگ ایران و عراق در دو دهه پیش، از خسارت‌های مالی ایمن نگه داشت. یک منبع آگاه در تهران به رویترز خبر داد توافق ویتول با ایران در اکتبر به امضا رسید و در این ماه عملیاتی شد. او گفت: این توافق به یورو است و نرخ سود این وام هشت درصد است که به صورت محصولات نفتی مبادله می‌شود. برخی محصولات می‌تواند از سوی بخش خصوصی مبادله شود و لزوماً طرف آنها شرکت ملی نفت ایران نیست. بازرگانان به دنبال آغاز مبادله نفت خام خزر و محصولات این ناحیه با ایران هستند اما فرایند این توافق‌ها به‌گندی پیش می‌رود. ایران سومین تولیدکننده بزرگ نفت اوپک است و بیش از ۵۰۰ هزار بشکه در روز محصولات پتروشیمی به‌ویژه سوخت نفت، گاز پترولیوم و نفتا به بازار آسیا صادر می‌کند.

کادوی ویتول به ایران

حمید حسینی، عضو هیئت‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در گفت‌وگو با «شرق» از جزئیات بیشتر این توافق می‌گوید: ویتول پذیرفته مبلغی را به‌عنوان پیش‌پرداخت به ایران

این کمپانی‌ها به‌عنوان مثال در گذشته، پیش‌پرداختی را به شرکت ملی مس پرداخت می‌کردند و انحصار و اولویت برداشت صادرات مس را در اختیار خود می‌گرفتند.

ویتول از اعتبار خود، به ایران فاینانس می‌دهد

او در توضیح این نوع روابط اقتصادی بین شرکت‌ها به اعتبار شرکت‌های بزرگ و از میدان به‌درکردن رقبا از سوی آنها اشاره می‌کند: این نوع کمپانی‌ها، چنین فاینانس‌هایی را از جیب خود پرداخت نمی‌کنند؛ بلکه به سبب اعتباری که نزد بانک‌های بزرگ دارند، خط اعتباری مد نظر را دریافت می‌کنند و به‌عنوان پیش‌پرداخت با درصدی سود در اختیار شرکت‌های مقابل قرار می‌دهند. به گفته او، تمایز شرکت‌های بزرگ با دیگر شرکت‌ها آن است که آنها این توانایی را دارند که با اعطای چنین امتیازاتی به فروشندگان، دیگر رقبا را از میدان خارج کنند.

به کارگیری یک میلیارد دلار در پروژه‌های نیمه‌تمام

حسینی در تشریح آنچه بین ویتول و شرکت ملی نفت ایران رخ داده، می‌گوید: شرکت ملی نفت در این قرارداد، یک میلیارد دلار را در پروژه‌های خود به کار می‌گیرد و کارمزد وام را به ویتول پرداخت می‌کند. اکنون شرکت ملی نفت پروژه‌های نفتی فراوانی به‌ویژه در پارس جنوبی دارد که می‌تواند با این نوع مبالغ در راستای تکمیل و توسعه آنها بکوشد. حسینی می‌گوید: در دوران تحریم‌ها، امکان اعطای چنین فاینانسی یا پیش‌پرداخت وجود نداشت و اگر خریدی صورت می‌گرفت، در چراغ خاموش بود و با نام‌های دیگر خریدها انجام می‌گرفت.

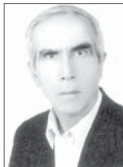
مجموعه نفت و پتروشیمی از برجام به خوبی استفاده کردند

به گفته او، مجموعه نفت و پتروشیمی توانسته‌اند در برجام به‌خوبی استفاده کنند و نسبت به زنده‌کردن فاینانس و پیش‌پرداخت اقدام کنند. در حال حاضر ۲۳ شرکت که پیش‌تر متحد شرکت ملی نفت بودند، با وجود تحریم‌ها و مشکلات باقی‌مانده، این آمادگی را دارند که در صنعت نفت ایران سرمایه‌گذاری کنند. به گزارش «شرق»، ویتول، یک شرکت چندملیتی، به مرکزیت دو کشور هلند و سوئیس است که در زمینه تولید و مبادله انرژی و کالا فعالیت می‌کند. دفتر مرکزی گروه ویتول در شهرهای روتردام هلند و ژنو سوئیس قرار دارند. ویتول در حال حاضر بزرگ‌ترین فروشنده نفت خام جهان محسوب می‌شود.

نقش مکانیزاسیون

در توسعه کشاورزی در شرایط ایران

عبدالحسین طوطیایی • کاووس واضحی

در برنامه ششم توسعه که از سوی دولت یازدهم ارائه شده بر توسعه «مکانیزاسیون» در بخش کشاورزی به‌عنوان یکی از اهداف کلان برای افزایش بهره‌وری تأکید شده است؛ برنامه‌ای که به‌دفعات از جمله در مراسم شکرگزاری برداشت محصول (۲۲ آذرماه) به وسیله وزیر جهاد کشاورزی و مدیریت سازمان برنامه و بودجه بیان شد. در خلال حداقل ۸۰ سال گذشته نیز که در کشور ما ابزار و ماشین‌آلات مختلف مدرن کشاورزی جایگزین نیروی انسانی قرار گرفت، همواره از مکانیزاسیون به‌عنوان یکی از زیرساخت‌ها و ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر توسعه کشاورزی نام برده شده و یکی از موضوعات اصلی در حوزه آموزش کشاورزی نوین به شمار می‌آید. توسعه مکانیزاسیون در کشاورزی به چه معناست؟ موانع آن در کشاورزی ایران چیست؟ و اساساً آیا توسعه مکانیزاسیون همواره از الزامات توسعه پایدار در بخش کشاورزی به شمار آمده و در همه کشورهای جهان به‌طور یکسان و به‌عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر باید آن را مدنظر قرار داد؟ این نوشتار فشرده بر آن است با نگاهی متفاوت این امر را واکاوی کرده و به طرح پرسش‌هایی درباره بایدها و نبایدهای مکانیزاسیون در کشاورزی بپردازد. باید اذعان کرد پاسخ به این پرسش‌ها برای تبیین ابهامات مستلزم مشارکت صاحبان نظر پرشمار در رشته‌های کشاورزی، جامعه‌شناسی و به‌ویژه اقتصاد کلان در حوزه توسعه پایدار است؛ بحث‌هایی که چه‌بسا مدیریت بخش کشاورزی را به بازنگری در روند سیاست‌گذاری مربوط به مکانیزاسیون در کشاورزی سوق دهد و توجه به توانایی‌های مناطق یاری رساند. برای مکانیزاسیون تعریف‌های مختلفی وجود دارد. در یک تعریف، مکانیزاسیون عبارت است از عهددار شدن و انجام فعالیت‌های کشاورزی توسط منابع نیروی غیرانسانی. به عبارت دیگر، انجام فعالیت‌های کشاورزی به وسیله ماشین به‌دلیل سرعت و انجام اموری که از عهده انسان خارج است. مکانیزاسیون بر سرعت و پذیرش فناوری‌های مکانیکی از سوی کشاورزان اثر می‌گذارد (Ellis, 1990). مکانیزاسیون در کشاورزی در حال توسعه شامل مداخله مستقیم و غیرمستقیم دولت است. چگونگی و نقش‌پذیری مکانیزاسیون در توسعه کشاورزی پایدار در کشورهای مختلف به نوع محصولات، توسعه فناوری‌ها در سطح ملی، چگونگی نظام بهره‌برداری از زمین، میانگین سطح مالکیت‌ها، نرخ بی‌کاری در جامعه، رشد بخش صنعت، نهادهای پشتیبانی بهره‌وری و خدمات، اثرات زیست‌محیطی، روند مهاجرت به شهرها و... وابسته است. بنابراین در کشور

ما نیز قبل از هر برنامه‌ریزی و تأکید مجوری بر سرمایه‌گذاری ملی در واردات انبوه ماشین و ادوات مکانیزه و توسعه آن بنابر ضرورت‌های مرتبط با افزایش تولید و امنیت غذایی، باید مبتنی بر مطالعات انجام‌گرفته از جنبه‌های مختلف قرار گرفته و متناسب با پتانسیل‌های مناطق باشد. اگر بدون این اولویت‌بندی و زمینه‌سازی‌ها به امر توسعه حجمی ماشین‌آلات کشاورزی مبادرت شود، چه‌بسا به‌جای تأثیر مثبت بر شکوفایی بخش، موجب اتلاف سرمایه‌های ملی و بروز مشکلات در سازوکارهای عادی جامعه باشد. برای تحلیل مسائل مربوط به مکانیزاسیون در کشاورزی، مرور اجمالی نظام‌های بهره‌برداری و همچنین ساختار کشاورزی ایران ضرورت دارد.

نظام بهره‌برداری از زمین در ایران

پس از تحقق مشروطیت در نظام سیاسی کشور، مناسبات فئودالیت به مالک و زارع (ارباب - رعیتی) از روستاهای نزدیک در حومه شهرها به‌تدریج دستخوش دگرگونی شد. نشانه‌های پررنگ‌تر این دگرگونی در دهه ۳۰ و بیم از رخداد انقلاب ضدفئودالیسم، نیاز سرمایه‌داری جهانی برای گشودن بازار مصرف مدرن و ضرورت به‌کارگیری نیروی کار کارخانه‌ها از مازاد نیروی کار روستاها، افزایش درآمد نفت در اقتصاد کلان و گسترش قشر آگاه و باسواد شهرنشین، حاکمیت وقت را به یک طرف رفرم ارضی و تحت فشار جناح دموکرات آمریکا در اوائل دهه ۴۰ مجبور کرد. بعد از اصلاحات ارضی [که خارج از فرایند طبیعی صورت گرفت] کشاورزان نوپا بیش از آنکه تجربه زندگی و فعالیت در مناسبات جدید را فراگیرند، آماج پدیده‌ها و جاذبه‌های زندگی شهرنشینی قرار گرفته و سرانجام دود کارخانه‌ها را بر هوای پاک روستا ترجیح داده‌اند. ورود ماشین‌آلات کشاورزی و ضرورت یکپارچه‌سازی ارضی قطعه‌قطعه‌شده در شرایط بعد از اصلاحات ارضی موجب پیدایش نهادهای جدیدی شد. ایجاد شرکت‌های سهامی زراعی از اولین این نوع تشکلات بود. این شرکت‌ها با مدیریتی که از جانب دولت برای اداره آنها گمارده شده بود، به تولید محصولات اساسی با روش مکانیزه (البته با حفظ سهم هریک از اعضا به نسبت سطح مالکیت) می‌پرداختند. متأسفانه این تشکلات در جریان دگرگونی‌های ساختاری در همان آغاز انقلاب و به‌طور شتاب‌زده‌ای منحل شدند. از نیمه دوم دهه ۶۰، طرح یکپارچه‌سازی ارضی به وسیله مدیریت بخش کشاورزی در نقاط مختلف کشور و با صرف هزینه‌های سنگین اجرا شد.

ادامه در صفحه ۱۵

آزاده
SINCE 1989
NEW COLLECTION
ORGANIZER
GIFT SET
TELL: 88 91 91 54
88 80 39 24
www.azadehco.com